

Dekenijen, de ruggengraat van Gent

700 JAAR VERBINDING

Lang voor er burgemeesters bestonden, waren de dekenijen een vroege vorm van lokale democratie. Vandaag bestaan ze nog steeds, als typisch Gents fenomeen. De 50 fiere dekenijen brengen burgers, handelaars en de stad dichterbij elkaar.

Het Kaatsspelplein is een van de centrale plekken tijdens de Patersholfeesten in augustus.

Majorettenkorps tijdens de jaarlijkse 'gebuurtefeesten' in de Sint-Bernadettewijk, georganiseerd door de dekenij van toen.

De kiosk in Oostakker staat op het logo van de dekenij Oostakkerdorp vzw.

Geniet je met volle teugen van dekenijfeesten en braderijen? Dan maak je deel uit van een eeuwenoude traditie. In Gent worden zulke festiviteiten namelijk georganiseerd door dekenijen. Die term klinkt je vast bekend in de oren. Maar wat zijn dekenijen precies?

‘Het heeft niets te maken met de kerk of het bisdom. Dat is een vaak voorkomend misverstand. Een dekenij is een bond die mensen uit een bepaalde buurt vertegenwoordigt. Dat gaat soms over één straat of plein. Noem het gerust micro-gemeenschapjes’, zegt Geert Maes, al bijna 50 jaar actief binnen het Gentse dekenijleven. In 2017 werd hij verkozen tot Opperdeken, als opvolger van de legendarische Eli De Rijck.

‘De dekenijen ontstonden al in de middeleeuwen, zo’n 700 jaar geleden’, vertelt Maes. ‘Het was een prille vorm van lokale democratie. Dekens werden verkozen, nog lang voor burge-meesters en schepenen werden uitgevonden. Zij waren verantwoordelijk voor bijvoorbeeld straatverlichting, netheid en festiviteiten in hun buurt. Ook bemiddelden ze in kleine geschillen. De deken was een onmisbare schakel tussen overheid en burger. Dit is een van de oudste instellingen van de West-Europese beschaving.’

Die eeuwenoude dekenijen zijn springlevend in Gent. Onze stad telt er maar liefst 50, opgedeeld in commerciële en sociale dekenijen. De eerste categorie verbindt handelaars in een

700

jaar geleden
ontstonden
de dekenijen

Gent telt

50

dekenijen

en heeft

1

Opperdeken

winkelgebied. Zij organiseren bijvoorbeeld braderijen, eindejaaracties of andere evenementen om kooplustigen aan te trekken. De focus van sociale dekenijen ligt op het menselijke. Ze brengen bewoners samen op buurtfeesten, rommelmarkten, nieuwjaarsrecepties, vernissages, concerten, voorstellingen, kermissen en nog veel meer. De twee types hebben verschillende doelen, maar delen dezelfde passie: mensen verbinden. Alle dekenijen doen dit gratis en onbezoldigd, uit liefde voor hun buurt.

DOENERS EN BEMOEIERS

De Koninklijke Dekening Dampoortstraat is een van die bruisende commerciële dekenijen. Ze draagt het royale etiket dat is weggelegd voor organisaties die meer dan 50 jaar bestaan. ‘In september vieren we onze 125ste verjaardag’, zegt Geert Maes. Naast Opperdeken is hij ook al 25 jaar deken van de Dampoortstraat.

Zijn team organiseert er al jaren drukbezochte dekenijfeesten. De activiteitenkalender werd recent uitgebreid met de Kunstpromenade. Aan de verlaagde kaaimuren van Portus Ganda ontdek je dan de creaties van lokale kunstenaars. Denk er nu nog een vleugje Franse chanson bij. Dan lijkt het wel Montmartre aan de samenvloeiing van Schelde en Leie.

‘Maar een dekenij is meer dan een veredeld feestcomité’, benadrukt Maes. ‘We weten wat er leeft in de wijk. Als er problemen zijn met

»

Dekenijen zorgen al eeuwenlang voor sociale verbinding. Met bv. een sinterklaasfeest of het Bal 1900, het slotfeest van de Gentse Feesten op de Kouter.

» mobiliteit, parkeren of overlast, fungeren we als schakel tussen de buurt en de Stad. Toen de jachthaven aan het Van Eyck-zwembad werd aangekondigd, hebben we een architect onder de arm genomen. We hebben geijverd voor de verlaging van de kaaimuren aan Portus Ganda. Dat is vandaag een prachtige plek, dankzij de dekenij. Je ziet: wij zijn doeners en bemoeiers (*lacht*). Ik hoop dat onze dekenijen hun eigenheid en bemoeizucht nog lang mogen botvieren.'

FEESTDORP OOSTAKKER

Als er in Oostakker wordt gefeest, heeft Dekenij Oostakkerdorp er waarschijnlijk iets mee te maken. Die organiseert jaarlijks zo'n 15 verschillende evenementen. Dat gaat van de Pieter- en Pauwelkermis tot een nieuwjaarsreceptie, een Pierke-poppenkastvoorstelling, een Oktoberfest met grote pullen bier, Kioskfeesten met straattheater, de vijfdaagse Oogstfeesten, optredens, nineties-fuiven, het artistieke platform KunstAkker en nog veel meer.

Laagdrempelig is hier het sleutelwoord.

'We doen zoveel mogelijk gratis, zodat heel de gemeenschap zich kan komen amuseren', vertelt Cedric Van der Linden. Als twintiger stond hij mee aan de wieg van de dekenij. Twaalf jaar later is hij nog steeds een van de drijvende krachten. 'Officieel ben ik voorzitter, de titel van deken gebruik ik niet. Het team is wat telt.'

'We doen dit vanuit een soort heilig vuur voor Oostakker. Ik ben hier geboren en getogen, ik

“Een dekenij is meer dan een veredeld feestcomité: we weten wat er leeft in de wijk.

spendeerde heel mijn jeugd in de lokale Chiro. Toen we stopten bij de Chiro, sloten we aan bij het feestcomité. Dat is uiteindelijk een dekenij geworden', zegt Van der Linden. 'Er kruipt veel tijd en moeite in die activiteiten. Behalve een sandwich en een pintje, houden we daar niets aan over. En toch krijgen we heel veel terug. Een opgestoken duim of een bedankje doen oprecht veel deugd. Tijdens de opkuis mensen gelukkig naar huis zien gaan, dat is het mooiste. We zijn nog lang niet van plan om ermee te stoppen. Er zijn recent ook een paar jonge en enthousiaste leden bijgekomen, dus de toekomst zit goed. Zolang we kunnen, gaan we door.'

VOEDSELBEDELING IN SINT-DENIJS-WESTREM

Je kunt sociaal zijn op verschillende manieren. De ene betekenis wijst op menselijk contact, een tweede gaat over solidariteit. In Sint-Denijs-Westrem en Afsnee maakt Dekenij Borluut van beide een speerpunt. Vanuit het gelijknamige kasteel organiseert ze onder andere een jaarlijkse kermis, rommelmarkt en seniorenuitstap. Ze maakt en verspreidt ook een infomagazine met

lokaal nieuws. Ze ondersteunt bevriende evenementen zoals Dioniss-festival en beheert het kasteel Borluut, dat Gentenaars voor een democratische prijs kunnen afhuren.

Maar tegelijk werkt de dekenij als Welzijnsschakel. Zo organiseert ze een wekelijkse voedselbedeling voor mensen die het moeilijk hebben. 'Sint-Denijs-Westrem heeft de reputatie een rijke gemeente te zijn. Dat is een cliché, daar kan ik boos om worden', zegt deken Wim Van Lancker. 'Ja, hier wonen begunstigde mensen, maar er is ook een grote groep anderen. We begonnen tien jaar geleden met de verdeling van levensmiddelen. Helaas is er steeds meer nood aan zulke initiatieven. Daarom blijven we dit doen, in alle discretie.'

Dat goede werk wordt gedreven door een groep onbaatzuchtige vrijwilligers waaronder deken Wim, dekenin Elfie, voorzitter Bart en Welzijnsschakelvoorzitter Rose. 'We zijn met een stuk of vijftien. Iedereen doet geweldig zijn best, om het dorp mee in leven te houden. Dat

“Ik hoop dat de dekenijen hun eigenheid en bemoeizucht nog lang mogen botvieren.

engagement zie ik ook bij andere dekenijen. Er bestaat geen onderlinge rivaliteit, we willen allemaal iets moois doen voor onze buurt. Af en toe komen er ook nieuwe, jonge mensen bij. Dat is mooi om te zien. De Gentse dekenijen bestaan al 700 jaar. Dat is een prachtig systeem, het zou zonde zijn mocht dat verwateren. Ik hoop dat alle dekenijen nog een mooie, lange toekomst wacht.' ■

Benieuwd welke dekenij in jouw buurt actief is?

Check het overzicht op

📍 www.opperdekenij.be

**MONTMARTRE
AAN PORTUS
GANDA**

5 EN 6 SEPTEMBER

Dekenij Dampoortstraat trakteert op 2 dagen feest, creativiteit en gezelligheid. Op zaterdag 5 september is er de AnCuRo-markt met antiek, curiosa en rommel. Op zondag 6 september waan je je even in Montmartre: creatieve Gentenaars toveren de kaaimuren van Portus Ganda om tot een sfeervolle kunstmarkt.